

PATVIRTINTA

Valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų
uosto direkcijos

generalinio direktoriaus

2018 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. V-226

(2019 m. sausio 22 d. įsakymo Nr. V-16

redakcija)

VALSTYBĖS ĮMONĖS KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO DIREKCIJOS ANTI KORUPCINĖS POLITIKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos (toliau – Uosto direkcija) antikorupcinės politikos aprašas (toliau – Antikorupcinės politikos aprašas) yra vidinis antikorupcinės vadybos sistemos dokumentas, kurio Uosto direkcija, įgyvendindama jai pavestus uždavinius ir funkcijas, įsipareigoja laikytis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų korupcijos prevencijos srityje, taip pat įsipareigoja laikytis kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų bei Uosto direkcijoje įdiegtos antikorupcinės vadybos sistemos, netoleruoti jokių korupcijos pasireiškimo formų – neetiško elgesio, neteisėtų dovanų, nepotizmo, interesų konfliktų, kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, piktnaudžiavimo tarnyba ir kitų korupcinio pobūdžio veikų. Be to, šis dokumentas nustato Uosto direkcijos antikorupcinės politikos tikslus, uždavinius, principus, jos formavimo ir įgyvendinimo subjektus bei jos nesilaikymo pasekmes.

2. Antikorupcinė politika apima visas pagrindines ir papildomas Uosto direkcijos veiklas ir jos nuostatos visa apimtimi taikomos visiems Uosto direkcijos darbuotojams ir atstovams, t. y. visiems darbuotojams, taip pat Uosto direkcijos valdymo organų nariams, pagal civilines sutartis samdomiems asmenims, pasitelktiems konsultantams, tarpininkams ir kitiems asmenims, veikiantiems Uosto direkcijos naudai ar Uosto direkcijos vardu, nepriklausomai nuo jų santykių su Uosto direkcija formos bei atlygintinumo. Visi santykiai su klientais, verslo partneriais, viešojo sektoriaus atstovais taip pat grindžiami Antikorupcinės politikos apraše įtvirtintais principais bei laikantis Uosto direkcijoje įdiegtos antikorupcinės vadybos sistemos nuostatų.

3. Antikorupcinės politikos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos standartu LST ISO 37001:2017 („Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“), Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297), Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“ (toliau – NKKP), Uosto direkcijos įstatais, taip pat atsižvelgiant į Uosto direkcijos veiklos specifiką ir strategiją.

4. Pagrindinės sąvokos:

4.1. **Neetiškas elgesys.** Neetišku elgesiu laikomas elgesys, prieštaraujantis Uosto direkcijos nustatytoms darbuotojų etikos ir elgesio taisyklių nuostatoms.

4.2. **Neteisėtos dovanos.** Bet kokios dovanos ar paslaugos, kurios gali būti traktuojamos kaip viršijančios įprastą komercinę praktiką (kurių vertė viršija 30 eurų) ir leidžiančios daryti prielaidą, kad tokiu būdu yra siekiama įgyti palankumo ar išskirtinio vertinimo bet kokiose su Uosto direkcijos veikla susijusiose srityse, taip pat bet kokios formos dovanos Lietuvos ar užsienio

valstybių pareigūnams (tarnautojams), auditoriams, savivaldybių darbuotojams ir pan., siekiant išvengti šališkumo ar bet kokio pranašumo užsitikrinimo, išskyrus dovanas, gaunamas pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, kurios įprastai yra susijusios su asmens, dirbančio Uosto direkcijoje, pareigomis, taip pat reprezentacijai skirtas dovanas.

Nedažnos ir pigesnės kaip 30 eurų vertės ar lygiavertės dovanos Uosto direkcijoje laikomos simbolinėmis dovanomis.

4.3. **Interesų konfliktas.** Interesų konfliktas yra situacija, kai asmuo, vykdydamas jam pavestas funkcijas, privalo atlikti tam tikrą veiksmą, tačiau tas veiksmas (tarnybinių funkcijų dalis, pavedimas ar pan.) yra susijęs ne tik su jo tiesioginėmis pareigomis, bet ir su jo ar jam artimo asmens privačiu interesu.

4.4. **Nepotizmas.** Savo šeimos narių, giminaičių bei kitų artimų asmenų (taip pat ir sugyventinių, partnerių) globa ir protegavimas, naudojantis einamomis pareigomis, vardu ir galia.

4.5. **Kyšininkavimas.** Kyšininkavimas suprantamas kaip valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens paties ar per tarpininką pažadėjimas ar susitarimas priimti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų ar nematerialų, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jos neturintį), t. y. kyšį už pageidaujamą veiklą, taip pat reikalavimas ar provokavimas duoti kyšį bei kyšio priėmimas.

4.6. **Papirkimas.** Papirkimas suprantamas kaip bet kurio asmens, paties ar per tarpininką, pasiūlymas, pažadėjimas, susitarimas duoti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų ar nematerialų, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jos neturintį) ar tokio atlygio davimas valstybės tarnautojui ar jam prilygintam asmeniui, ar trečiajam asmeniui.

4.7. **Prekyba poveikiu** – neteisėti veiksmai pasinaudojant savo pareigomis, įgaliojimais ar kita tikėtina įtaka, siekiant paveikti įstaigą, organizaciją, valstybės tarnautoją ir pan., kad šie teisėtai ar neteisėtai veiktų ar neveiktų vykdydami savo įgaliojimus.

4.8. **Piktnaudžiavimas.** Piktnaudžiavimas suprantamas kaip valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens pasinaudojimas savo tarnybine padėtimi priešingais tarnybai interesais arba įgaliojimų viršijimas.

4.9. Kitos sąvokos apibrėžtos Lietuvos standarte LST ISO 37001 („Antikorupcinės vadybos sistemos“), Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, NKKP ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS TAIKOMI PRINCIPAI

5. Uosto direkcija, formuodama ir įgyvendindama antikorupcinę politiką bei antikorupcinę vadybos sistemą, vadovaujasi šiais principais:

5.1. *Teisėtumo principas.* Įgyvendinamos antikorupcinės vadybos sistemos priemonės negali prieštarauti Lietuvos Respublikos įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems teisės aktams, reglamentuojantiems antikorupcinę veiklą.

5.2. *Vadovų asmeninio pavyzdžio principas.* Vadovų asmeninis pavyzdys yra esminis nepakantumo korupcijai kultūros Uosto direkcijoje formavimo veiksnys ir efektyvios antikorupcinės vadybos sistemos įgyvendinimo garantas.

5.3. *Darbuotojų įtraukimo principas.* Darbuotojų nuolatinis informavimas apie Uosto direkcijos įgyvendinamą antikorupcinę politiką ir jų įtraukimas į atskirų antikorupcinių kontrolės priemonių įgyvendinimą.

5.4. *Antikorupcinių kontrolės priemonių adekvatumo korupcijos rizikai principas.* Naujų antikorupcinių kontrolės priemonių, skirtų korupcijos rizikai sumažinti, kūrimas ir diegimas atsižvelgiant į nustatytą korupcinių rizikų lygį.

5.5. *Antikorupcinių kontrolės priemonių įgyvendinimo efektyvumo principas.* Uosto direkcijoje prioritetas skiriamas tokioms antikorupcinės kontrolės priemonėms, kurių įgyvendinimas nėra sudėtingas, poveikis tikėtina duos ženklų naudą ir jų įgyvendinimas netaps našta Uosto direkcijai.

5.6. *Atsakomybės neišvengiamumo principas.* Kiekvienas Uosto direkcijos darbuotojas, padaręs korupcinio pobūdžio veiką, nepriklausomai nuo užimamų pareigų, atliekamų funkcijų, nuopelnų Uosto direkcijai ir pan., atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

5.7. *Nuolatinės kontrolės, monitoringo ir gerinimo principas.* Siekiant nuolat gerinti antikorupcinę vadybos sistemą, Uosto direkcijoje turi būti reguliariai kontroliuojamos įgyvendinamos antikorupcinės priemonės ir vertinamas antikorupcinės politikos efektyvumas.

III SKYRIUS

ANTI KORUPCINĖS POLITIKOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, JOS FORMAVIMO IR ĮGYVENDINIMO SUBJEKTAI BEI JŲ FUNKCIJOS ĮGYVENDINANT ANTI KORUPCINĘ VADYBOS SISTEMĄ

6. Antikorupcinės politikos tikslas yra sukurti Uosto direkcijoje veiksmingą antikorupcinę vadybos sistemą, kuri suteiktų galimybę laiku nustatyti veiklos procesuose kylančią korupcijos riziką ir ją įvertinus parinkti proporcingas ir efektyvias antikorupcines ir kitas kontrolės priemones, suteikiančias galimybę sumažinti nustatytą ir Uosto direkcijai nepriimtina korupcijos riziką iki priimtino korupcijos rizikos lygio.

7. Pagrindiniai Uosto direkcijos įgyvendinamos antikorupcinės politikos uždaviniai yra:

7.1. sukurti antikorupcinę vadybos sistemą, kuri sumažintų korupcijos pasireiškimo riziką Uosto direkcijos veikloje ir suteiktų galimybę ją valdyti;

7.2. užtikrinti tinkamą Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais Uosto direkcijai pavestų korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą laiku;

7.3. nustatyti reikalavimus Uosto direkcijos darbuotojų ir jos atstovų elgesiui korupcijos prevencijos srityje ir pasiekti, kad šie reikalavimai taptų įsisąmonintomis ir savanoriškai vykdomomis darbo etikos normomis.

8. Pagrindiniai Uosto direkcijos antikorupcinės politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos formavimo ir įgyvendinimo subjektai yra Uosto direkcijos generalinis direktorius, Prevencijos ir rizikos valdymo skyriaus viršininkas, kuriam pavedama vykdyti antikorupcinės atitikties funkciją, ir generalinio direktoriaus įsakymu paskirti darbuotojai, atsakingi už atskiras antikorupcinės atitikties funkcijas..

9. Uosto direkcijos generalinis direktorius, formuodamas bei įgyvendindamas antikorupcinę politiką ir antikorupcinę vadybos sistemą:

9.1. tvirtina Uosto direkcijos Antikorupcinės politikos aprašą;

9.2. užtikrina, kad būtų sukurta, įgyvendinama, prižiūrima ir analizuojant vertinama antikorupcinė vadybos sistema, įskaitant politiką ir tikslus, siekiant tinkamai mažinti Uosto direkcijos korupcijos riziką;

9.3. užtikrina antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų integravimą į organizacijos procesus;

9.4. paskirsto atsakomybę ir įgaliojimus Uosto direkcijos antikorupcinės politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos formavimo ir įgyvendinimo srityse;

9.5. skiria adekvačius ir tinkamus išteklius, kad antikorupcinė vadybos sistema galėtų rezultatyviai veikti;

9.6. vykdo kitas funkcijas, numatytas Antikorupcinės vadybos sistemos vadove ir kituose antikorupcinės vadybos sistemą įtvirtinančiuose Uosto direkcijos dokumentuose.

10. Antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojas prižiūri antikorupcinės vadybos sistemos kūrimą ir įgyvendinimą Uosto direkcijoje ir vykdo generalinio direktoriaus jam pavestas funkcijas antikorupcinės vadybos sistemos srityje. Antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojas, vykdydamas jam pavestus įgaliojimus, turi teisę tiesiogiai kontaktuoti su Uosto direkcijos valdyba ir Uosto direkcijos generaliniu direktoriumi. Antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojo įgaliojimai ir funkcijos nustatomi Antikorupcinės vadybos sistemos vadove ir kituose teisės aktuose, įtvirtinančiuose antikorupcinės vadybos sistemos procedūras.

11. Už atskirų antikorupcinės atitikties funkcijų vykdymą atsakingais paskirti darbuotojai koordinuoja savo veiklą antikorupcinės politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos įgyvendinimo srityje su antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytoju, o jų įgaliojimus ir atsakomybę nustato antikorupcinės vadybos sistemos procedūrų įgyvendinimą reglamentuojantys Uosto direkcijos teisės aktai, taip pat Uosto direkcijos generalinio direktoriaus įsakymas, kuriuo atskiriems Uosto direkcijos darbuotojams suteikiami atitinkami įgaliojimai ir pavedama vykdyti konkrečias funkcijas.

12. Uosto direkcijos vadovaujantys darbuotojai (išskyrus Uosto direkcijos generalinį direktorių) be jiems Antikorupcinės vadybos sistemos vadove, pareigybių aprašymuose priskirtų uždavinių ir funkcijų antikorupcinės politikos srityje užtikrina antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų taikymą ir jų laikymąsi vadovaujamame padalinyje arba vykdomų funkcijų srityje.

13. Visi kiti Uosto direkcijos darbuotojai yra asmeniškai atsakingi už antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų, kurie susiję su jų pareigomis Uosto direkcijoje, supratimą, vykdymą ir taikymą.

IV SKYRIUS SUSIRŪPINIMO REIŠKIMAS

14. Uosto direkcijos darbuotojai raginami būti neabejingi įgyvendinamai antikorupcinei vadybos sistemai ir tais atvejais, kai sužino ar įtaria galimą pasikėsinimą padaryti ar padarytą korupcinio pobūdžio veiką, viešų ir privačių interesų ar nustatytų elgesio taisyklių pažeidimą išreikšti savo susirūpinimą informuojant apie tai antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytoją ar Uosto direkcijos generalinį direktorių, arba elektroniniu paštu pranešimas@port.lt, ar paliekant įrašą autoatsakiklyje (tel. Nr. +370 46 499 653).

15. Uosto direkcijoje palaikomi darbuotojai, kurie pareiškia susirūpinimą dėl antikorupcinės politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų pažeidimų, galimų korupcijos atvejų, viešų ir privačių interesų ar nustatytų elgesio taisyklių pažeidimų. Uosto direkcijos vadovybė įsipareigoja užtikrinti darbuotojo anonimiškumą (jam pageidaujant) ir kitaip saugoti asmenį ir informaciją bei imtis priemonių, kad darbuotojas, pareiškęs susirūpinimą dėl galimo Uosto direkcijos antikorupcinės politikos pažeidimo, korupcijos atvejo, viešų ir privačių interesų ar nustatytų elgesio taisyklių pažeidimo, nepatirtų keršto, diskriminacijos ar kitaip su juo nebūtų susidorota.

16. Uosto direkcija taip pat ragina savo klientus, veiklos partnerius ir visas kitas suinteresuotas šalis pranešti apie nustatytos antikorupcinės politikos pažeidimus arba įtariamus

pažeidimus Uosto direkcijos interneto svetainėje www.portofklaipeda.lt esančioje nuorodoje „pranešimų kanalas“ pateiktu elektroniniu paštu pranesimas@port.lt ar palikti įrašą autoatsakiklyje (tel. Nr. +37046499653). Uosto direkcija garantuoja, kad neatskleis pranešimą pateikusių asmenų tapatybės ir imsis visų priemonių, kad apie antikorupcinės politikos pažeidimus pranešančius asmenis apsaugotų nuo bet kokių galimų neigiamų pasekmių.

17. Aprašo 15–17 punktuose numatytos pranešėjų apsaugos nuostatos galioja ir tais atvejais, jeigu paaiškėja, kad asmens pateikta informacija yra neteisinga, nepasitvirtina.

18. Gauti pranešimai, atsižvelgiant į jų turinį, tiriami, nagrinėjami ir atsakymai pranešimą pateikusiems asmenims teikiami Lietuvos Respublikos ir Uosto direkcijos vidaus teisės aktu nustatyta tvarka. Pranešimai negali būti perduoti padaliniiui ar darbuotojui, dėl kurio veiksmų pareiškėjas išreiškė susirūpinimą.

V SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

19. Uosto direkcijos antikorupcinė politika yra svarbi organizacinės kultūros ir darbuotojų elgesio normų formavimo dalis. Uosto direkcijos vadovybė skatina ir įpareigoja visus darbuotojus laikytis įgyvendinamos antikorupcinės politikos nuostatų.

20. Aprašo nuostatų pažeidimas yra laikomas šiurkščiu darbo pareigų pažeidimu ir už tai taikoma Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir Uosto direkcijos darbo tvarkos taisyklėse nustatyta atsakomybė.

21. Tais atvejais, kai antikorupcinės politikos pažeidimas turi nusikalstamos veikos požymių, apie tai pranešama kompetentingoms institucijoms ir už šias veikas taikoma Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyta atsakomybė.

22. Visi atvejai, kai Uosto direkcijos darbuotojai pažeis nustatytą antikorupcinę politiką, bus viešinami.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Visi esami ir naujai priimami Uosto direkcijos darbuotojai privalo susipažinti ir raštiškai patvirtinti, kad susipažino su Antikorupcinės politikos aprašu, ir įsipareigoti laikytis jo nuostatų.

24. Uosto direkcija siekia, kad Antikorupcinės politikos apraše numatytų reikalavimų laikytųsi visi jos tiekėjai, rangovai, subrangovai, vartotojai, konsultantai, tarpininkai, Uosto direkcijos vardu veikiantys asmenys ir kiti verslo partneriai, todėl Antikorupcinės politikos aprašas yra skelbiamas viešai.

25. Uosto direkcijos atstovai, t. y. asmenys, atstovaujantys Uosto direkcijos interesams ar veikiantys jos vardu, tačiau nesantys Uosto direkcijos darbuotojais, privalo būti supažindinti su Antikorupcinės politikos aprašu ir įsipareigoti laikytis jos nuostatų.